

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim za 2011 r.

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Poziom i stopa bezrobocia.....	5
2. Analiza bezrobocia według zawodów.....	11
3. Analiza ofert pracy według zawodów.....	13
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	16
5. Wnioski.....	19

Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach realizując zadania z zakresu badania popytu na pracę, opracował „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim w 2011 r.”

Przygotowywanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy wynikającym z art. 9 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami).

Prowadzenie właściwej polityki rynku pracy wymaga dobrze działającego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Temu celowi powinien służyć monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Przez monitoring należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, które mają wpływ na popyt na pracę podaż zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen i krótkotrwałych prognoz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.

Informacje zawarte w Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny pomóc w:

- określeniu zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy szkoleń dla osób bezrobotnych,
- prowadzeniu odpowiadającej realnym potrzebom lokalnego rynku pracy, gospodarki środkami z Funduszu Pracy, którymi dysponuje Urząd na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazywanie doradcom zawodowym, zawodów poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz wskazywanie zawodów, na które maleje zapotrzebowanie,
- wskazywaniu zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy, które mogą być wykorzystywane przez szkoły zawodowe i ponadgimnazjalne w procesie kształcenia młodzieży,
- pomocy w planowaniu działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w powiecie starachowickim w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do PUP ofert pracy. Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych są:

- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS 01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert” stan na 31 grudnia 2011 r.,
- sprawozdanie sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach - Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS 01 :Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” stan na 31 grudnia 2011 r.

Analizę ofert zawodów nadwyżkowych i deficytowych przeprowadza się o dane statystyczne o bezrobociu i ofertach pracy w 2011 r., posługując się nazwami grup zawodów i specjalności zgodnymi z klasyfikacją zawodów i specjalności wprowadzonej przez Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537). Analizą objęto duże grupy zawodów (kod dwucyfrowy), elementarne grupy zawodów (kod czterocyfrowy) oraz poszczególne zawody i specjalizacje (kod sześciocyfrowy).

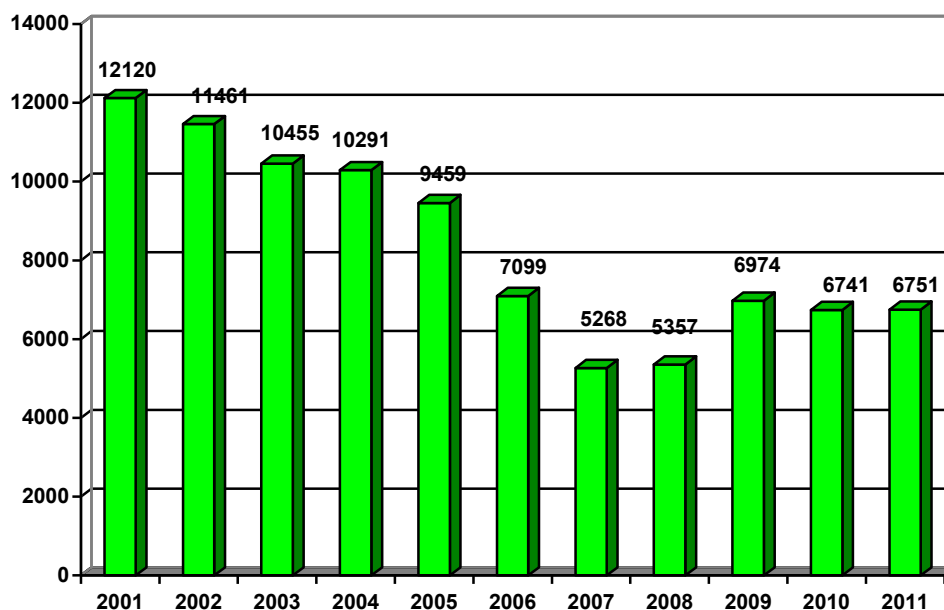
1. Poziom i stopa bezrobocia

Powiat starachowicki jest jednym z trzynastu powiatów w województwie świętokrzyskim. Powiat zajmuje 524 km² powierzchni, zamieszkuje go 96.500 osób. W skład powiatu wchodzi pięć gmin: Starachowice (54.000 mieszkańców), Brody (11.000 mieszkańców), Mirzec (8.500 mieszkańców), Pawłów (15.500 mieszkańców) oraz Wąchock (7.500 mieszkańców). Starachowice są trzecim co do wielkości miastem województwa świętokrzyskiego. Obszar powiatu starachowickiego objęty jest działaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach. Powiat ma charakter przemysłowo – rolniczy. Przemysł skupiony jest głównie w Starachowicach, natomiast rolnictwo opiera się o małe gospodarstwa rodzinne.

Od 2001 r. następował powolny ale dostrzegalny spadek bezrobocia w powiecie starachowickim. Proces ten zatrzymał się w 2008 r. w związku z kryzysem gospodarczym, który dotknął kraje Unii Europejskiej. Pomimo niezłej sytuacji gospodarczej Polski na tle innych krajów Unii Europejskiej, wzrost bezrobotnych i spadek ofert pracy na rynku pracy w powiecie starachowickim był odczuwalny. W 2010 r. nastąpił niewielki spadek osób bezrobotnych rejestrujących się w PUP w Starachowicach, a w 2011 r. niewielki wzrost.

Poziom bezrobocia w latach 2001 – 2011 r. pokazuje poniższy wykres:

Wykres 1. Poziom bezrobocia w PUP w Starachowicach w okresie od 2001 r. do 2011 r.

Na koniec 2011 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach zarejestrowanych było 6751 osób bezrobotnych. W porównaniu do 31 grudnia 2010 r.

nastąpił wzrost o 10 osób bezrobotnych. Z prawem do zasiłku zarejestrowanych było 1922 osoby. Na dzień 31 grudnia 2010 r. w rejestrze PUP pozostawało 1698 osób bezrobotnych. Nastąpił wzrost o 224 osoby. Na dzień 31 grudnia 2011 r. zarejestrowało się w PUP w Starachowicach 3444 kobiety. W 2010 r. zarejestrowanych kobiet było 3227. Liczba zarejestrowanych kobiet zwiększyła się o 217 osób. Wśród zarejestrowanych kobiet 1045 posiadało prawo do zasiłku, gdy w 2010 r. 839 kobiet zarejestrowanych było z prawem do zasiłku. Nastąpił wzrost o 206 kobiet.

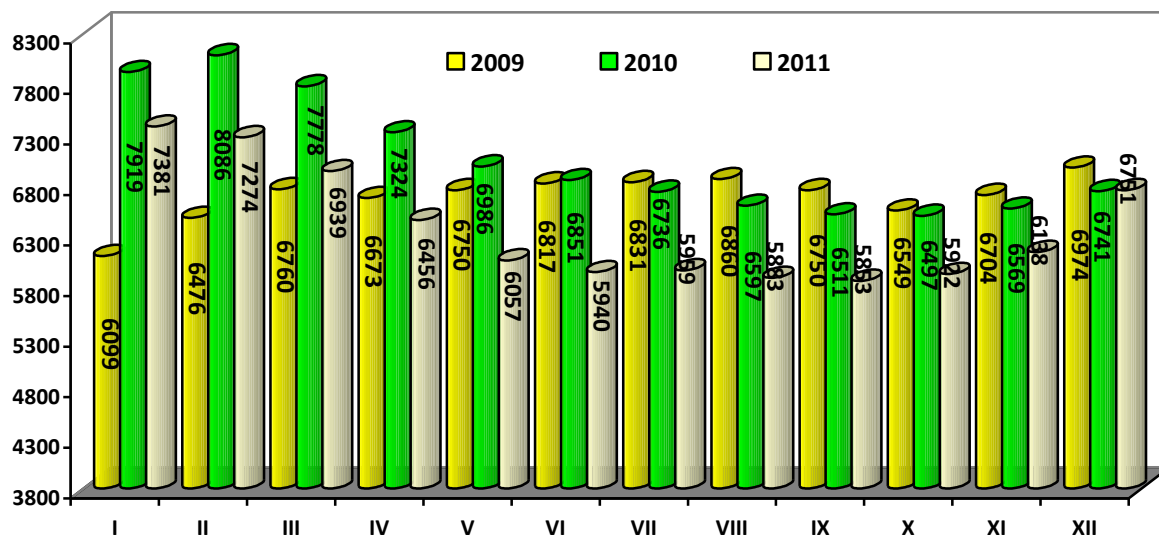
Ponadto w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach pozostawało 409 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, a także 108 osób poszukujących pracy. Zarejestrowanych było także 6002 (6147 na koniec 2010 r.) osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym m. in.: osób do 25 roku życia – 1242 (1306 na koniec 2010 r.), powyżej 50 roku życia – 1594 (1571 na koniec 2010 r.), długotrwale bezrobotnych – 3221 osób (3270 na koniec 2010 r.).

Stopa bezrobocia na dzień 31 grudnia 2011 r. wynosiła: w powiecie starachowickim 17,2 % (17,6 % na koniec 2010 r.), w województwie świętokrzyskim 15,3 % (14,7 % na koniec 2010 r.) oraz w kraju 12,5 % (12,3 % na koniec 2010 r.).

Od początku 2011 r. do PUP w Starachowicach zgłosiło się do rejestracji 8919 osób. Po raz pierwszy zarejestrowało się 1232 osoby. Po zwolnieniu z przyczyn dotyczących zakładu pracy zarejestrowało się 134 osoby oraz 1367 osoby, które dotychczas nie pracowały.

Najliczniejszą grupę osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2011 r. stanowili bezrobotni mieszkańcy gminy Starachowice, których było 3721 osób (55,1 %), (na koniec 2010 r. było zarejestrowanych 3895). Z gminy Brody zarejestrowanych było 890 osób (13,2 %), (na koniec 2010 r. zarejestrowanych było: 934 osoby). Z gminy Mirzec 594 osoby (8,8 %), (na koniec 2010 r. zarejestrowanych było: 583 osoby). Z gminy Pawłów 989 osób (14,6 %), (na koniec 2010 r. było 959 osób). Z miasta i gminy Wąchock 557 osób (8,3 %), (w 2010 r. zarejestrowanych było: 370 osób).

Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2009 r., 2010 r. oraz 2011 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Porównanie liczby bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2009, 2010, 2011 r. (stan na koniec każdego miesiąca)

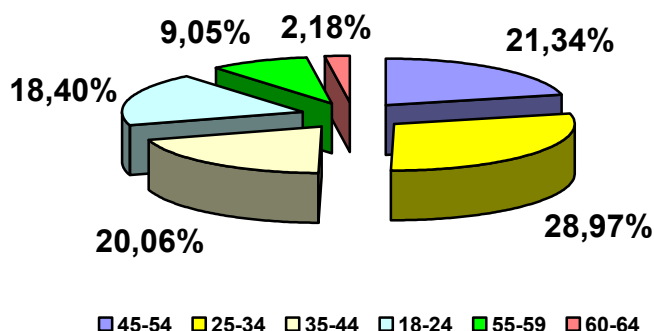
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach zmniejszała się od stycznia do maja, w okresie od czerwca do września ulegała niewielkim zmianom, by przez ostatnie trzy miesiące 2011 r. ponownie wzrastać. Spadek od czerwca do września spowodowany był pracami sezonowymi m.in. w budownictwie, a także wyjazdami za granicę.

Struktura osób bezrobotnych według wieku.

Tabela 1. Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Starachowicach ze względu na wiek w 2010 r. i 2011 r.

Lp	wiek	liczba bezrobotnych ogółem w 2010 r.	liczba bezrobotnych kobiet w 2010 r.	udział %	liczba bezrobotnych ogółem w 2011 r.	udział %	liczba bezrobotnych kobiet w 2011 r.
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	18 - 24	1073	593	18,1	1242	18,40	659
2.	25 - 34	1718	747	28,9	1956	28,97	1136
3.	35 - 44	1081	475	18,2	1354	20,06	723
4.	45 - 54	1352	597	22,8	1441	21,34	694
5.	55 - 59	591	210	9,9	611	9,05	232
6.	60 - 64	152	0	2,1	147	2,18	0

Wykres 3 udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych

Wiek jest jednym z ważniejszych czynników, które decydują o możliwościach podjęcia zatrudnienia przez osoby bezrobotne.

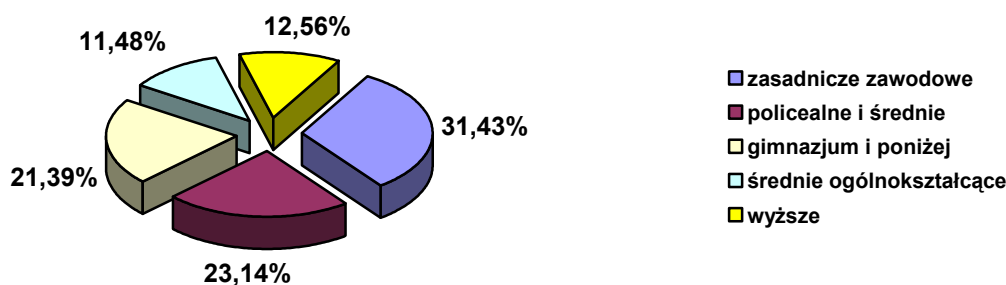
Struktura bezrobotnych w grupach wiekowych nie ulega większym zmianom. Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych jest w grupie wiekowej 25 – 34 lata, zarówno w 2010 r. jak i w 2011 r. Utrzymywanie się tak dużej liczby osób bezrobotnych w tej kategorii wiekowej jest niepokojące, bowiem przeważają tu osoby dobrze wykształcone, posiadające zawód, które są w pełni możliwości rozwojowych. Następną grupą to osoby w wieku 45 – 54 lata. Wśród osób tej kategorii wiekowej w PUP w Starachowicach przeważają osoby długotrwale bezrobotne, o niewysokich kwalifikacjach zawodowych. Osobom tym trudno odnaleźć się na rynku pracy. Trzecia kategoria to osoby w grupie wiekowej 35 – 44. Na ogół w tej grupie wiekowej najwięcej jest osób posiadających doświadczenie zawodowe i kwalifikacje zawodowe. Osoby te aktywnie poszukują pracy, chętne są do korzystania ze szkoleń, otworzeniem własnej działalności gospodarczej. Czwarta kategoria to osoby w wieku 18 – 24 lat. Do grupy tej należą m.in. absolwenci szkół ponadgimnazjalnych. Osoby te mogą liczyć głównie na staże. Pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem osób w tym wieku ze względu na brak doświadczenia zawodowego.

Bezrobotni według wykształcenia.

Tabela 2. Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Starachowicach ze względu na wykształcenie.

lp	wykształcenie	ogólna liczba bezrobotnych w 2010 r.	udział %	ogólna liczba bezrobotnych w 2011r.	udział %	bezrobotne kobiety w 2011 r.	spadek/wzrost ogólnej liczby bezrobotnych
1	2	3		4	5	6	7
1.	zasadnicze zawodowe	2158	32,0	2122	31,43	820	- 36
2.	policealne i średnie	1657	24,6	1562	23,14	915	- 95
3.	gimnazjum i poniżej	1507	22,4	1444	21,39	559	- 63
4.	średnie ogólnokształcące	702	10,4	775	11,48	527	+ 73
5.	wyższe	717	10,6	848	12,56	623	+ 131

Wykres 4. Struktura bezrobocia ze względu na poziom wykształcenia.

Wykształcenie jest również ważnym czynnikiem wpływającym na możliwość znalezienia zatrudnienia.

Odpowiada to tendencjom na rynku pracy, gdzie pracodawcy poszukują osób z kwalifikacjami zawodowymi. Samo wykształcenie nie jest obecnie przepustką do otrzymania pracy. Absolwenci szkół powinni posiadać praktykę i doświadczenie w wybranym przez siebie zawodzie.

W rejestrze osób bezrobotnych PUP w Starachowicach przeważają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Osoby posiadające wykształcenie zawodowe są poszukiwane przez pracodawców. Jednak ze względu na niewysokie kwalifikacje, nie znajdują zatrudnienia. Konieczna jest zmiana zasad kształcenia zawodowego. Dużą grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim. Wynika z tego, że takim osobom trudno jest znaleźć zatrudnienie, ma na to wpływ sposób kształcenia takich osób w szkołach policealnych i średnich. Nadal dużo jest zarejestrowanych osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Jest to zjawisko niepokojące. Wynika z tego, że dużo młodych ludzi nie kontynuuje dalszej nauki. Takim osobom też bardzo trudno jest znaleźć odpowiednią pracę. O wiele mniej zarejestrowanych jest osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym. Osoby kończące szkoły średnie ogólnokształcące często

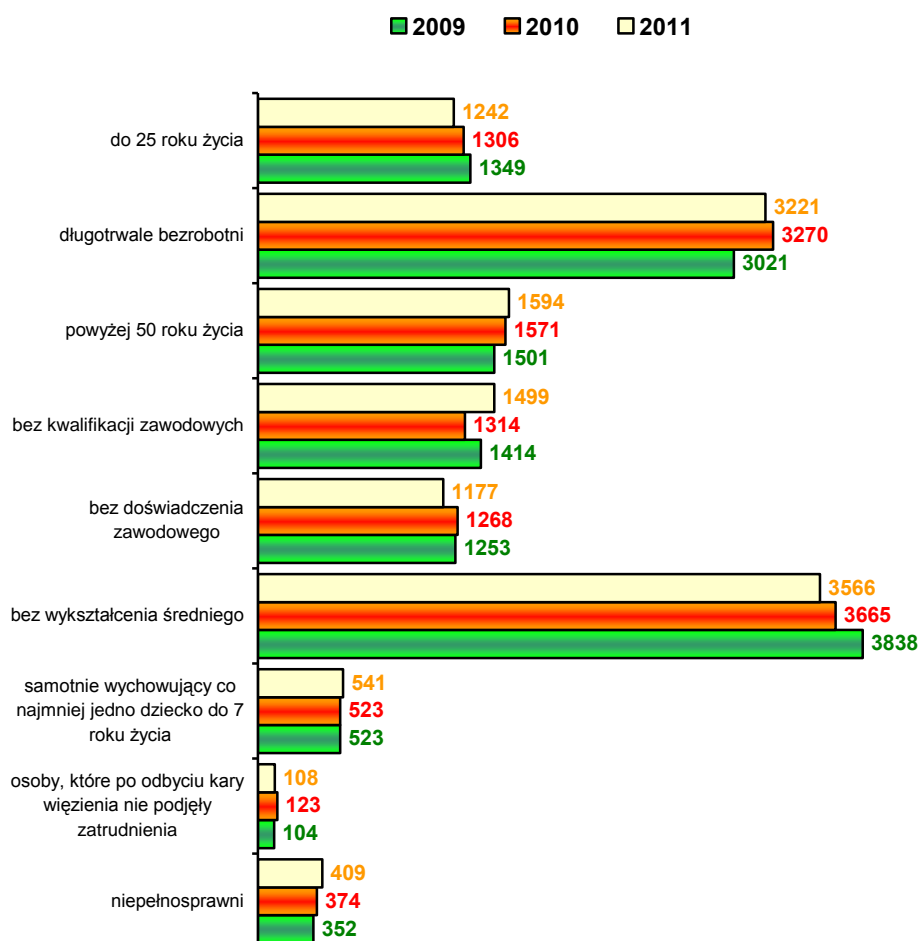
podejmują naukę w systemie zaocznym, a będąc zarejestrowanymi korzystają ze staży, szkoleń. Nadal dużo zarejestrowanych jest osób z wykształceniem wyższym. Ukończenie studiów wyższych nie gwarantuje już zatrudnienia. Liczy się doświadczenie zawodowe, staż. Dlatego ważne jest zdobywanie doświadczenia zawodowego już w trakcie studiów.

W grupie osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym nastąpił wzrost osób bezrobotnych, gdy w pozostałych kategoriach nastąpił niewielki spadek

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy istnieje kategoria osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Są to osoby bezrobotne, które ze względu na określone uwarunkowania mają duże problemy z wydobyciem się ze stanu bezrobocia. Pomoc oferowana przez urząd pracy jest niewystarczająca a pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem takich osób.

Wykres 5. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2009, 2010 oraz do 30.06.2011 r.

2. Analiza bezrobocia według zawodów.

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców oraz dotowanie ze środków Funduszu Pracy zatrudnienia osób bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu przy poprawiającej się sytuacji gospodarczej, powoduje zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych.

Ranking wg. grup zawodów.

Klasyfikacja zawodów obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Tabela 3. Struktura bezrobotnych wg grup zawodów.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodów</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011 r.</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11
1.	0	Bez zawodu	1288	719	625	682	786	823	834
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	13	7	9	2	1	7	8
3.	2	Specjaliści	532	583	465	503	669	534	567
4.	3	Technicy i inny średni personel	1426	1259	848	928	1176	1008	937
5.	4	Pracownicy biurowi	353	264	186	174	192	214	246
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	1143	909	674	660	783	917	1034
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	184	120	84	60	81	88	87
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3556	2423	1745	1721	2488	2343	2289
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn	275	221	170	170	246	196	208
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	689	594	462	403	552	557	541
			9459	7099	5268	5357	6974	6741	6751

W klasyfikacji grup zawodów, podobnie jak w poprzednich latach, nie zachodzą większe zmiany. Największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w grupie „7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. W grupie tej znajdują się zawody tzw. fachowców, mimo to osobom posiadającym taki zawód trudno jest znaleźć zatrudnienie. Wiąże się to m. in. z niskimi kwalifikacjami posiadanymi przez te osoby, brakiem osób młodych na rynku pracy, ale także nadal niskimi zarobkami, niedostatecznymi warunkami pracy. Na drugim miejscu znalazły się osoby z grupy „5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”. Mimo atrakcyjności niektórych zawodów wchodzących w skład tej grupy, pracodawcy nie zatrudniają takich osób powołując się na niskie przygotowanie do zawodu, brak chęci do podnoszenia swoich kwalifikacji. Na trzecim miejscu są osoby z grupy „3. Technicy i inny średni personel”. Grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania głównie prac technicznych.

Pomimo atrakcyjności niektórych zawodów wchodzących w skład tej grupy, pracodawcy nie zatrudniają takich osób powołując się na niskie przygotowanie do zawodu, brak chęci do podnoszenia swoich kwalifikacji.

Zmniejsza się natomiast liczba osób bezrobotnych w grupie „9. Pracownicy przy pracach prostych”. Przeważają tu osoby starsze, z różnymi problemami rodzinnymi i zawodowymi, które nie są zainteresowane przeszkoleniami.

Bardzo dużo pozostaje osób bezrobotnych nie posiadających zawodu. W I półroczu 2011 r. zarejestrowanych było 834 osób.

Ranking zawodów bezrobotnych.

W poniższej tabeli przedstawionych zostało trzydzieści zawodów, w których najwięcej było zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Tabela 4. Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach.

l.p.	nazwa zawodu	kod zawodu	bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		pow. 12 miesięcy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bez zawodu	000000	834	490	166	110	63	39
2.	Sprzedawca	522301	471	423	9	9	136	123
3.	Technik ekonomista	331403	222	200	8	7	80	76
4.	Technik mechanik	311504	134	28	1	0	41	11
5.	Kucharz	512001	135	119	1	1	45	43
6.	Murarz	711202	153	0	3	0	47	0
7.	Ślusarz	722204	115	10	0	0	35	4
8.	Piekarz	751204	96	13	0	0	21	5
9.	Tokarz w metalu	722314	115	36	0	0	34	13
10.	Krawiec	753105	14	111	3	2	34	33
11.	Robotnik budowlany	931301	112	4	0	0	37	4
12.	Sprzątaczką biurową	911207	77	77	0	0	38	38
13.	Ekonomista	263102	87	79	3	3	35	33
14.	Robotnik gospodarczy	515303	94	45	2	1	31	17
15.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	322002	92	78	13	11	19	15
16.	Robotnik drogowy	931205	70	16	0	0	33	8
17.	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	723390	70	9	0	0	26	2
18.	Technik prac biurowych	411004	79	68	1	1	30	27
19.	Szwaczka	753303	67	67	0	0	21	21
20.	Pozostali mechanicy	723190	67	0	0	0	17	0

	pojazdów samochodowych							
21.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	723307	46	9	0	0	15	2
22.	Kucharz małej gastronomii	512002	59	36	7	5	13	9
23.	Fryzjer	514101	61	58	8	8	21	21
24.	Stolarz	752205	58	8	3	1	15	1
25.	Cukiernik	751201	90	66	12	8	20	15
26.	Magazynier	432103	67	23	2	0	22	11
27.	Technik handlowiec	522305	46	39	2	1	9	8
28.	Stolarz meblowy	752208	48	19	0	0	14	9
29.	Pedagog	235107	43	40	5	4	9	9
30.	Pielęgniarka	222101	24	24	0	0	11	11

W rankingu zawodów niezmiennie na pierwszym miejscu znajduje się zawód sprzedawca, następnie technik ekonomista i technik mechanik. W zawodzie sprzedawcy przeważają kobiety. Pracodawcy narzekają na słabe przygotowanie kandydatów do pracy, a potencjalni pracownicy na niekorzystne godziny pracy, niskie wynagrodzenie.

W przypadku zawodów technik ekonomista i technik mechanik, zawody te wydają się być atrakcyjne, niestety rynek pracy nie jest w stanie wchłonąć osób, które mają te zawody. Związane jest to także z tym, że są to zawody „atrakcyjne” dla szkół, nie wymagają dużych nakładów finansowych i wyspecjalizowanej kadry.

W zawodach typu: ślusarz, tokarz nie ma młodych ludzi, ponieważ szkoły zawodowe nie prowadzą nauki w tych zawodach. Nadal dużą liczbę stanowią osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy. Pracodawcy nie chcą zatrudniać osób starszych, powołując się na kwalifikacje nie odpowiadające współczesnym wymaganiom.

Z kolei kandydaci posiadający ten zawód, nie chcą podejmować pracy w swoim zawodzie. Argumentują to nieatrakcyjnością zawodu, niskimi płacami, chorobami zawodowymi. Część z tych osób jest zainteresowana zmianą zawodu, przekwalifikowaniem się, czasem otwarciem własnego miejsca pracy.

3. Analiza ofert pracy według zawodów.

Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest napływ nowych ofert pracy. Przez ofertę należy rozumieć zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, stażu a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło. Jednak Urząd nie posiada pełnej informacji o wolnych miejscach pracy. Pracodawcy nie zgłaszają wszystkich wolnych miejsc pracy, zatrudniają pracowników „na czarno”. Częstą praktyką stosowaną przez pracodawców jest zgłoszenie wolnego miejsca pracy w formie oferty otwartej. Pracodawcy nie są zadowoleni, gdy Urząd

wysła kandydatów do pracy ze skierowaniami. Zamieszczenie oferty pracy na stronie internetowej Urzędu, do której dostęp mają wszyscy zainteresowani pracą, traktowane jest jak „bezpłatny słup ogłoszeniowy”.

W 2011 r. Urząd dysponował 1940 ofertami pracy (na koniec 2010 r. było 1007 ofert). W większości są to oferty pracy subsydiowanej.

Najwięcej ofert pracy było w marcu 2011 r. – zgłoszono wówczas 302 wolnych miejsc pracy (propozycji pracy subsydiowanej 150 ofert stażowych 37), a także w kwietniu, lipcu i sierpniu. Najmniej ofert pracy zgłoszono w listopadzie 2011 roku – 74 oferty.

Tabela 5. Oferty pracy zgłoszone w 2011 r. w PUP w Starachowicach.

Wyszczególnienie	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	
Ogółem	111	164	302	168	153	155	183	282	122	123	74	103	
Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	105	142	195	102	133	129	167	211	50	111	56	92	
Miejsca aktywizacji zawodowej	6	22	107	66	20	26	16	71	72	12	18	11	
Z	Staż	6	22	37	51	20	26	16	71	72	12	18	11
t	Przygotowanie zawodowe dorosłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
e	Prace społecznie użyteczne	0	0	70	15	0	0	0	0	0	0	0	0
g													
o													
	Dla niepełnosprawnych	11	12	6	6	4	18	19	8	6	10	4	3
	Dla osób w okresie 12 m-cy od dnia ukończenia nauki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pracy subsydiowanej	43	53	150	97	58	58	63	101	78	38	44	34
	Z sektora publicznego	16	12	94	62	17	13	12	20	40	25	18	25
	Pracy sezonowej	15	55	24	20	4	15	0	12	5	5	5	1

Najmniej ofert pracy wpływa do Urzędu dla osób z wykształceniem wyższym, których jest najmniej zarejestrowanych, choć ich liczba wzrosła. Osoby te najczęściej szukają pracy samodzielnie i wykazują większą aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia.

W dwóch tabelach przedstawiona została ilość ofert pracy w rozbiciu na poszczególne grupy zawodów oraz wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy.

Klasyfikacja ofert pracy wg podziału na 10 wielkich grup zawodowych w 2011 r.

Tabela 6. Klasyfikacja ofert pracy wg podziału na 10 wielkich grup zawodowych.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>2010 r.</i>	<i>2011 r.</i>
1	2	3	4	5
1.	0	Bez zawodu	0	0
2.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2	13
3.	2	Specjaliści	192	92
4.	3	Technicy i inny średni personel	20	201
5.	4	Pracownicy biurowi	174	190
6.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	216	440
7.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1	8
8.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	190	581
9.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	104	253
10.	9	Pracownicy przy pracach prostych	108	162
			1007	1940

W poniższej tabeli pokazane zostały wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy w omawianym okresie.

Tabela 7. Wybrane zawody, w których wpłynęło najwięcej ofert pracy.

<i>l.p.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>wybrane oferty pracy w zawodzie</i>	<i>ilość ofert</i>
1	2	3	4	5
1.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	kierownik działu sprzedaży	5
2.	2	Specjaliści	- archiwista	3
3.	3	Technicy i inny średni personel	- przedstawiciel handlowy - technik administracji - opiekunka środowiskowa	41 55 9
4.	4	Pracownicy biurowi	- technik prac biurowych - operator wprowadzania danych - pracownik kancelaryjny - magazynier	81 19 18 26
5.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	- sprzedawca - robotnik gospodarczy - kucharz - kelner - sprzedawca na stacji paliw	130 204 23 14 14
6.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	- ogrodnik terenów zieleni	14
7.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	- murarz - ślusarz - rozbieracz - wykrawacz - mechanik pojazdów samochodowych - spawacz metodą MAG - szwaczka - spawacz metodą MIG - lakiernik samochodowy - dekarz	21 9 16 26 32 35 70 21 24
8.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	- monter pojazdów i urządzeń transportowych - kierowca samochodu ciężarowego - kierowca samochodu dostawczego - kierowca operator wózków jezdniowych	32 90 17 8
9.	9	Pracownicy przy pracach prostych	- robotnik budowlany - sprzątaczką biurowa - robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym - pomoc kuchenna - sortowacz - goniec	37 10 23 13 20 11

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Sytuacja gospodarcza jaka panuje w kraju, województwie i powiecie ma wpływ na lokalny rynek pracy. Z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym.

Zawód nadwyżkowy – to zawód, w którym liczba osób bezrobotnych jest wyższa niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy.

Tabela 8. Wybrane zawody nadwyżkowe.

<i>Lp.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1	2	3	4	5
1.	222101	Pielegniarka	4	24
2.	235107	Pedagog	0	43
3.	263102	Ekonomista	0	87
4.	311204	Technik budownictwa	3	39
5.	311303	Technik elektryk	3	26
6.	311504	Technik mechanik	2	134
7.	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	92
8.	331403	Technik ekonomista	5	222
9.	432103	Magazynier	26	67
10.	512001	Kucharz	23	135
11.	513101	Kelner	14	30
12.	514101	Fryzjer	6	61
13.	515303	Robotnik gospodarczy	204	471
14.	522301	Sprzedawca	130	471
15.	522305	Technik handlowiec	0	46
16.	711202	Murarz	21	153
17.	712601	Hydraulik	7	32
18.	713102	Malarz budowlany	0	30
19.	722204	Ślusarz	16	115
20.	722314	Tokarz w metalu	7	115
21.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	26	38
22.	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	13	44
23.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	10	46
24.	741207	Elektromonter zakładowy	2	24
25.	751201	Cukiernik	7	90
26.	751204	Piekarz	11	96
27.	752205	Stolarz	15	58
28.	753303	Szwaczka	35	67
29.	911207	Sprzątaczką biurowa	10	77
30.	931301	Robotnik budowlany	37	112

Nadal niestety w rejestrze PUP w Starachowicach przeważają zawody nadwyżkowe. W niektórych zawodach (wymienionych w tabeli) ofert pracy jest bardzo mało w stosunku do liczby osób zarejestrowanych, a czasem nie ma żadnej oferty.

W zawodach tych dużą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne.

Jednocześnie pracodawcy mają problemy ze znalezieniem pracowników w niektórych zawodach. Klienci urzędu pracy kierowani do zakładów pracy nie spełniają wymagań postawionych przez pracodawców. Najczęściej tym osobom brak doświadczenia zawodowego, utracili uprawnienia zawodowe ze względu na długą przerwę w zawodzie.

Natomiast problem ze znalezieniem dobrych pracowników w niektórych zawodach (np. ślusarz, tokarz) wynika z tego, że na rynku pracy nie ma osób młodych, natomiast osoby posiadające ten zawód nie przystają do nowych warunków pracy. Szkoły zawodowe nadal nie proponują kształcenia w tych zawodach.

Nadal poważnym problemem są niskie zarobki, osobom bezrobotnym „nie opłaca się” podejmować oficjalnej pracy, wolą pracować nielegalnie. Duża grupa osób w ogóle nie jest zainteresowana jakąkolwiek pracą, wystarczają im zasiłki z ośrodka pomocy społecznej lub praca dorywcza.

Zawód deficytowy – to zawód, w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych.

poniższa tabela przedstawia wybrane zawody deficytowe.

Tabela 9. Wybrane zawody deficytowe.

<i>Lp.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty</i>	<i>ilość osób bezrobotnych</i>
1	2	3	4	5
1.	234201	Nauczyciel przedszkola	9	6
2.	262101	Archiwista	3	1
3.	311305	Technik elektryk samochodowy	5	0
4.	332203	Przedstawiciel handlowy	41	10
5.	334306	Technik administracji	55	34
6.	341204	Opiekunka środowiskowa	9	1
7.	411003	Pracownik kancelaryjny	18	1
8.	431102	Fakturzysta	7	2
9.	515303	Robotnik gospodarczy	204	94
10.	524404	Telemarketer	4	0
11.	524502	Sprzedawca na stacji paliw	14	1
12.	711402	Betoniarz - zbrojarz	22	7
13.	711501	Cieśla	9	1
14.	713201	Lakiernik	11	4
15.	713203	Lakiernik samochodowy	21	11
16.	712101	Dekarz	24	18
17.	721204	Spawacz metodą MAG	32	1
18.	721205	Spawacz metodą MIG	70	1
19.	721301	Blacharz	11	8
20.	721302	Blacharz budowlany	8	1
21.	731408	Sortowacz – brakarz ceramiki	10	4

22.	741103	Elektryk	10	1
23.	821109	Monter pojazdów i urządzeń transportowych	32	19
24.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	17	1
25.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	90	39
26.	834290	Pozostali operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	11	1
27.	834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	8	5
28.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	23	25
29.	962105	Goniec	11	6
30.	962906	Woźny	3	0

Propozycje zgłaszane przez pracodawców nie są atrakcyjne dla osób bezrobotnych. W pewnych zawodach nie ma osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach. Osoby takie pracują w firmach na terenie województwa lub kraju. Osoby dobrze przygotowane zawodowo wyjechały w poszukiwaniu pracy za granicę.

Pracodawcy chcieliby aby pracownicy podejmujący pracę posiadali uprawnienia zawodowe. W związku z małą ilością kandydatów Urząd stara się organizować szkolenia, dzięki którym mogą uzyskać odpowiednie kwalifikacje.

Na pewno oferty pracy w niektórych zawodach deficytowych pomagają osobom w trudnej sytuacji na rynku pracy tj. osobom długotrwale bezrobotnym, osobom bezrobotnym powyżej 50 roku życia, bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych.

Warto również zaznaczyć, że wiele ofert pracy zarówno deficytowych jak i nadwyżkowych zgłaszanych do PUP, są ofertami na staż lub do prac interwencyjnych. Zdarza się również tak, że pracodawcy podają nazwę stanowiska pracy, dla którego nie można znaleźć odpowiednika w kodach zawodów. Wówczas „przypasowuje się” kod zawodu najbliższy podanemu stanowisku, co nie zawsze stanowi właściwy jego odpowiednik. Ten sam problem dotyczy rejestracji, podczas której nie zawsze właściwie podany jest zawód, w świadectwie pracy i nie zawsze właściwie wprowadzany jest potem do danych komputerowych.

Wnioski

Analizując sytuację na rynku pracy w powiecie starachowickim można zauważyć utrzymywanie się kilku niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia. Do tych niekorzystnych cech można zaliczyć m. in.: wysoki poziom bezrobocia na obszarach wiejskich, trudną sytuację kobiet na rynku pracy, wysoki odsetek bezrobotnej młodzieży, niski poziom wykształcenia, wysoki poziom bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych oraz znaczny udział osób długotrwale pozostających bez zatrudnienia.

Nadal niepokojącym zjawiskiem jest występujący brak ofert pracy dla kobiet. Szczególnie dla kobiet z wykształceniem zawodowym w przedziale wiekowym 35 – 44 oraz 45 – 54 lata. Pracodawcy nie są zainteresowani tworzeniem miejsc pracy dla tych kategorii osób bezrobotnych. W tym wypadku działania Urzędu Pracy powinny być wspomagane przez władze samorządowe i państwowe.

Najliczniejszą grupą wśród osób bezrobotnych pozostają osoby długotrwale bezrobotne, bez odpowiednich kwalifikacji zawodowych lub które utraciły kwalifikacje zawodowe. Osoby takie przyzwyczyły się do swojej sytuacji, brak im wiary w siebie. W tej grupie przeważają osoby starsze, nieposiadające odpowiednich kwalifikacji, często mające problemy alkoholowe. Na pewno koniecznym jest podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji tych osób, aby zapobiec dalszemu pogłębianiu się problemu długotrwałego bezrobocia, które może doprowadzić do wykluczenia społecznego. W tych działaniach potrzebna jest współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, współdziałanie władz samorządowych miasta i powiatu.

Lokalni pracodawcy najbardziej zainteresowani są przeważnie subsydiowanymi formami zatrudnienia. Często wiąże się to z tym, że nie mają możliwości tworzenia nowych miejsc pracy z własnych środków. Zjawisko to znajduje odbicie w strukturze ofert pracy napływających do PUP w Starachowicach, wśród których znaczną część stanowią oferty pracy refundowanej. Jednak negatywną tendencją jest nie utrzymywanie nowych miejsc pracy, powstałych w wyniku otrzymania pomocy z urzędu.

Pracodawcy zwiększają wymagania dotyczące zatrudniania osób bezrobotnych, ale niestety nie wpływa to na podniesienie atrakcyjności ich ofert pracy.

Wychodząc naprzeciw zwiększającym się wymaganiom pracodawców Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach organizuje szkolenia, które mogą pomóc w znalezieniu zatrudnienia lub podwyższeniu swoich kwalifikacji.

Pozytywne jest tworzenie przez osoby bezrobotne własnych miejsc pracy poprzez uzyskanie środków na otwarcie działalności gospodarczej. Firmy takie na ogół działają bardzo sprawnie.

Coraz częstszym zjawiskiem jest podejmowanie pracy w innym zawodzie niż zawód wyuczony. Zjawisko to będzie się utrzymywać dalej. Świadczy to pozytywnie o kandydatach, o ich mobilności i możliwościach zawodowych.

Nadal niepokojącym zjawiskiem jest wysokie bezrobocie wśród młodzieży. Stan ten spowodowany jest różnymi czynnikami. Zarówno nie dostatecznym przygotowaniem zawodowym młodych ludzi, brakiem umiejętności poruszania się na rynku pracy, mobilności, umiejętności szybkiego dostosowania się do zmiennych potrzeb rynku pracy. Nie ze wszystkimi problemami młodzieży mogą poradzić sobie urzędy pracy. Potrzebny jest dobry program pomocy i współpracy między szkołami, urzędami pracy, pracodawcami a władzami samorządowymi i państwowymi. Szczególnie urzędy powinny być wsparte przez władze lokalne i lokalną społeczność w swoich działaniach na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy. Struktura zawodowa osób bezrobotnych ulega zmianom. Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach aktywnie wspomaga osoby bezrobotne tak, aby do pracodawców trafiali kandydaci zainteresowani zatrudnieniem i jednocześnie posiadający wystarczające kwalifikacje zawodowe. Ważne jest aby i pracodawcy zdali sobie sprawę, że chcąc pozyskać dobrych pracowników, muszą stworzyć im odpowiednie warunki pracy i płacy. Niewątpliwie stan bezrobocia zmniejszyłby się, gdyby urzędy pracy nie prowadziły ubezpieczenia zdrowotnego swoich klientów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych może stać się źródłem informacji w celu łagodzeniu skutków bezrobocia na terenie powiatu starachowickiego. Na pewno jednak Monitoring nie powinien być jedynym źródłem informacji w zakresie dostosowania struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, a także informacji o stanie lokalnego rynku pracy. Informacje, które posiada Urząd opierają się wyłącznie na statystykach urzędu pracy, które nie oddają w pełni rzeczywistego obrazu bezrobocia i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

**DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
mgr Jarosław Nowak**
